

Joan de l'ors

Numéro d'inventaire COMDT : 1131-7

Transcription :

italique : mots approximatifs / français

[...] : mots inaudibles

[xxx] : bruits extérieurs

Un còp i aviá un faure, aviá un obrièr; e aquel faure jamai pagava l'obrièr i aviá tres ans que i èra, e lo podiá pas jamai pagar. Alara un jorn, s'apèlava Joan aquel obrièr, un jorn [l]i ditz :

- « Escotatz patron, me podètz pas pagar e ben tan pis, me donatz l'autorisacion de far una cana e puèi [pi] me'n vau. Mès en fèr la vòli ! »,

- « e ben fai-te la ! ».

Tot lo fèr que trobèt fauchusas, rastelairas tot çò que trobèt, z'o metèt dins la cana e per la punta i metèt l'enclume. E lo vaquí partit ambe aquela gròssa cana. Se'n vai, e dins una colina, tròba un tipe que fasiá al palet. Aviá derragat un viule e fasiá al palet ambe la ròda. « A mon dius çò ditz, aquel diu èstre fòrt, me i cal anar lo veire!". *Alòrs* i vai, e li ditz :

- « Bonjorn. »

- « E bonjorn, e coma t'apèlas ? »

- « Oh, çò ditz, ieu [ju] m'apèlan Joan. »

Quand vegèt aquela cana la vòl solevar, posquèt pas.

- « E ben çò ditz, t'anam apelar Joan de l'Ors. »

- « E ben.. E tu ? »

- « Ò ieu [ju]... n'ai pas de nom. »

- « E ben », çò ditz, « tè ! se vòls, t'anam apelar Palette. Fasiá al palet. T'anam apelar Palette. »

E ben çò ditz « es entendut. » E se'n van tot los dus.

- « A ! vòli plan ! »

E los vaquí partits tot los dús. Passan al coènh d'un bòsc i aviá un tipe que fasiá de tresegas ambe de casses.

- « A mon dius ! » çò ditz, « aquel deu èstre fòrt, e lo nos cal anar veire ! »

- « E adiu ! »

- « E adissiatz, e coma t'apèlas tu ? »

- « Ò ! » çò ditz, « ieu [ju] n'ai pas de nom »

- « E ieu [ju] m'apèli Palette. »

- « Ieu [ju], m'apèli Torchèna »

- « E ben, tè ! », çò ditz, « se vòls, tu t'anam apelar Torchena. »

- « A, ben... »

L'autre s'apelava Palette. E Joan de l'Ors.

- « A, e a tu », çò ditz, « t'anam apelar Torchena »

- « A e ben », çò ditz, « e se no'n anavèm totis tres ? »

- « A òc, podèm plan.. »

Alòrs los vaquí partits. Tròban un castèl qu'èra abitat, mès vesían jamai degun. S'èran installats aquí, e *alòrs* lo lendeman, lo Joan de l'Ors e lo Torchena se'n van trabalhar. E quitèron per far lo minjar lo Palette. E i diguèron :

- « A miègjorn, veses, i a una clòcha aquí, n'as qu'a sonar, t'entendrem e quand serà preste... ».

- « A, e ben... »

A miègjorn, arriba, vai per tirar la campana, mon amic, te mònta una gròssa bèstia de per un potz, agèt tament paur que sonèt pas. Los autres que crebavan de fam, diguèron entà duas oras :

- « Mès no'n cal n'anar, deu èstre tombat endacòm ».

Lo tròban tot estavanit.

Quand l'agèron remetut, lor li ditz :

- « Pauròts », ço-ditz, « quand ai volgut sonar miègjorn qu'ai atrapada la còrda de la clòcha, es montat una bèstia dins aquel potz, enorme ! »

- « A ?? »

Lo lendeman, damòra lo Torchena. Quand vai per sonar, a miègjorn, siasquèt parèlh...

- « O ! », Lo Jean de l'Ors diguèt, « ieu [ju] vau damorar e vos sonarèi a miègjorn. »

- « E ben », çò ditz, « tu serà(s) fòr(t). »

En efèit, a miègjorn, se prepara la cana d'una man, atrapa amb l'autra trapa..., atrapa la campana, al moment que tira, la bèstia monta. Pan ! Un còp de cana sul cap. Fuiiit ! aquò, al fons del potz.

Sòna la campana e los tipes diguèron :

- « *Bon ça y est*, es pus fòrt que nosautres. »

Quand agèron vrespalhat

- « E ben, çò ditz, ara çai nos i cal devalar. Nos cal saber çò que i a end'aquel fons del trauc..., al fons d'aquel trauc.

E ardit ! ambe de còrdas, devalan, devalan, e dins un coloèr, te van trobar aquela bèstia.

- « A ! sès aquí tu ? », çò ditz, « que fas ? »

Gemissiá, plorava, aquela bèstia. Te li fot un còp de cana sul cap, l'atua.

- « Ò mon dius ! », s'escria una vièlha, « avètz tuat mon filh ! »

- « Es ton filh aquò ? », çò ditz, « e ben mon vièlh... »

Pan ! un autre còp de cana. E *alòrs* fasquèron cadun parlar la vièlha. En faguent parlar la vièlha, entendèron de brut darrèr, per end'una pòrta. Dubriguèron la pòrta : i aviá una filha plan polida, e aviá un fraire aquela filha, qu'èra difòrme. Èra gelós de sa sòr e *alòrs* l'aviá sequestrada al fons d'aquela galeria. Alòrs diguèron :

- « a ben ara, la bèstia es mòrta, anam tornar montar. Posquèron pas i arribar ! Èran *epuisats* de fatiga. *Alòrs* fasquèron còire la vièlha. Quand la vièlha, l'agèron minjada, remontan la filha. Enfin,

arribèran. *Alòrs* lo Joan de l'Ors se maridèt amb la filha. E los autres anavan trabalhar apuèi, cada jorn, lo Torchena e lo Palette. Et voilà.

Dison :

« E mon conte es acabat. »